

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 10Ps/14/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8315204124
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Gildeinová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2016:8315204124.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ivetou Gildeinovou v právnej veci opatrovankyne O. N., nar. XX.X.XXXX, bytom S. XXX/XX, N. D. Y., zast. opatrovníčkou O. P., pracovníčkou P. Z. S. D. H. za účasti O. N., bytom N. D. Y., S. XXX/XX, zast. JUDr. Júliusom Bučekom, advokátom, Námestie slobody 12, Humenné, za účasti Okresnej prokuratúry Humenné, Štefánikova 1900/69, Humenné o návrhu O. T., nar. X.X.XXXX, bytom W.É. D. Y., Š. XXX/X, zast. JUDr. Jánom Sopiakom, advokátom, Štefánikova 17, Humenné o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony takto

rozhodol:

Súd p o z b a v u j e O. N., nar. XX.X.XXXX spôsobilosti na právne úkony.

Ustanovuje pre O. N., nar. XX.X.XXXX za opatrovníčku O. N., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom N. D. Y., S. XXX/XX.

Opatrovníčka je oprávnená a povinná zastupovať opatrovankyňu v celom rozsahu pri všetkých právnych úkonoch a zastupovať ju pred súdmi, úradmi, inými inštitúciami a orgánmi, preberať jej dôchodok, hospodárne s ním nakladať v prospech opatrovankyne, spravovať jej majetok v súlade s jej záujmom a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

Opatrovníčka je p o v i n n á dvakrát do roka a to do 30.6. a do 31.12. predkladať súdu správy o opatrovankyni, o nakladaní s jej majetkom a v lehote do 30 dní od skončenia funkcie predložiť súdu záverečný účet zo správy o majetku opatrovankyne.

Súd upúšťa od doručenia rozsudku opatrovankyni.

Trovy konania znáša štát.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa svojím návrhom domáhala, aby súd pozbavil jej matku O. N., nar. XX.X.XXXX spôsobilosti na právne úkony a aby navrhovateľku ustanovil za jej opatrovníčku. Vo svojom návrhu uviedla, že jej matka nie je schopná robiť žiadne právne úkony. Býva u navrhovateľkinej švagrinej. Obaja rodičia sa rozhodli, že budú bývať u syna t.j. toho času už nebohého brata. Medzičasom zomrel brat aj otec a navrhovateľka a jej sestry sa rozhodli, že si matku zoberú k sebe. Dôvodom je skutočnosť, že so švagrinou nekomunikujú a sú medzi nimi narušené vzťahy. Po smrti otca oslovila švagrinú, aby sa dohodli na tom, že mama príde bývať k nej, ale menovaná to odmietla a preto bol podaný tento návrh.

Uznesením Okresného súdu Humenné č. 10Ps 14/2015 zo dňa 13.5.2015 bol do konania pribratý znalec z odvetvia psychiatria a vypracovaním znaleckého posudku poveril MUDr. V. A., ktorý dňa 9.6.2015 predložil súdu znalecký posudok č. XX/XXXX. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že opatrovankyňa trpí nešpecifikovanou demenciou - ťažkého stupňa, že odporúča úplné pozbavenie spôsobilosti na právne úkony

Vo svojom písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa O.B. N. uviedla, že je nevestou opatrovankyne. O svokrovcov sa starala ešte za života svokra. Po jeho smrti sa starala iba o svokru, ktorú si zobrala bývať k sebe a ktorá potrebuje takmer 24 hodinovú starostlivosť. V čase, keď bola svokra v dobrom psychickom stave jej udelila generálne plnomocenstvo na všetky právne úkony a zároveň poberala aj finančný príspevok za jej opatrovanie. Nikdy nebránila dcéram opatrovankyne, aby navštívili svoju mamu. Nesúhlasila s tým, že aby za opatrovníčku pre menovanú bola ustanovená navrhovateľka, nakoľko sa stará o svokru dlhodobo, vybavovala za ňu všetky záležitosti v období, keď bola svokra v dobrom psychickom stave a prejavila svoju vôľu, aby za ňu všetky úkony robila ona. Zmenou opatrovníctva bola svokra vytrhnutá aj z prostredia, kde je teraz, čo by nemalo pre ňu pozitívny vplyv.

Navrhovateľka vo svojej výpovedi uviedla, že chce, aby bola ustanovená za opatrovníčku pre svoju mamu, pretože u švagrinej je mama už 5 rokov a chce aby sa mama vrátila domov. Spolu so sestrami chce, aby mama dožila vo svojom rodinnom dome, kde by ju sestry mohli chodiť pravidelne navštevovať. Navrhovateľka sa o ňu bude starať. Je síce zamestnaná, ale v prípade, že by bola maminou opatrovníčkou, tak by zo zamestnania odišla.

O. N. vo svojej výpovedi uviedla, že po zhoršení zdravotného stavu svokry, v čase keď žil ešte svokor, tento nebol schopný sa o ňu dennodenne postarať, preto chcel, aby si ona s manželom zobrali svokru k sebe. Takže od 2. júla 2010 sa stará o svokru a to aj po tom, čo jej manžel zomrel. Čo sa týka sestier navrhovateľky, tak tá čo býva v Rakúsku zavolala až po dvoch rokoch a tá čo býva v Bratislave nebola mamu navštíviť ani raz. Ani navrhovateľka za mamou posledných päť rokov nechodila. Žiadnej zo sestier nebráni, aby matku navštívili. Všetci v okolí môžu potvrdiť, že o svokru sa riadne stará.

Znalec MUDr. V. A. vo svojej výpovedi uviedol, že pri vyšetrení opatrovankyne zistil, že opatrovankyňa nechápe zmysel a účel vyšetrenia, nereagovala na žiadne otázky ani dotuky a preto je znalec toho názoru, že nie je schopná vnímať miesto kde sa momentálne nachádza a nie je schopná zodpovedať otázku, kde by chcela bývať.

Svedkyňa O. D. vo svojej výpovedi uviedla, že opatrovankyňa je jej matkou, pričom chce, aby sa o mamu starala jej sestra t.j. navrhovateľka a aby sa mama vrátila naspäť do svojho domu. Sestra sa o ňu chce starať a kvôli tomu by odišla aj z práce. V čase keď žil ešte otec, chodila domov zriedka z dôvodu direktívnej povahy otca a predchádzala tak konfliktom. Preto o niektorých veciach ani nevedela. Otec sa najprv o mamu staral sám, ale potom to už nezvládal, preto prišla bývať k bratovi, ktorý však zomrel a mama ostala naďalej bývať tam. Švagriná sa stará ešte o dvoch synov, v dome s ňou bývajú aj dcéra s malým dieťaťom. Naposledy bola za mamou v marci roku 2015.

Svedkyňa S. O. vo svojej svedeckej výpovedi uviedla, že opatrovankyňa je jej matkou. Domov chodila podľa potreby, ale nemá problém prísť aj každý mesiac. Naposledy bola doma v marci 2015. Podľa názoru svedkyne by mama mohla vyzeráť aj lepšie a že tu ide najmä o opatrovateľský príspevok a o dôchodok matky. Svedkyňa uviedla, že chce aby mama bývala vo svojom dome, aby ju mohla navštevovať tam a nie u švagrinej.

A. N. ako svedok uviedol, že je synom O. N. a že starostlivosť o opatrovankyňu je veľmi dobrá. Babka je u nich už 5 rokov, stará sa o ňu jeho matka s ich pomocou. Pokiaľ babka potrebuje lekársku pomoc, príde na zavolanie za ňou lekár. Dcéry babku takmer vôbec nenavštevujú a ani netelefonujú.

Vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 20.1.2016 navrhovateľka uviedla, že v súlade so zákonnými ustanoveniami by mala byť ona ako najbližšia príbuzná ustanovená za opatrovníčku pre svoju mamu a jej švagrinú by mohol súd ustanoviť za opatrovníka len v tom prípade, ak by ona nemala vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o mamu.

Ošetrojúci lekár MUDr. S. C. vo svojej výpovedi uviedol, že za opatrovankyňou chodí do rodiny, kde sa momentálne zdržiava. Starostlivosť o opatrovankyňu je výborná, táto je kľudná, umytá, je v čistom, v izbe necítiť moč, je v teple. Opatrovankyňa nekomunikuje. Pozorovaním zistil, že pokiaľ bola pri vyšetrení v miestnosti prítomná aj p. O. N., bola opatrovankyňa kľudná, ale keď opustila miestnosť, na opatrovankyni sa začal prejavovať neklud.

Svedok O. N. vo svojej výpovedi uviedol, že opatrovankyňa je jeho babkou a jeho mama sa o ňu stará viac ako 5 rokov. Babku bola jej dcéra čo je navrhovateľkou navštíviť iba raz aj to na vyzvanie, ďalšia dcéra, čo žije v Rakúsku dvakrát a dcéra čo žije v Bratislave ani raz. Dcéra, ktorá žije v Rakúsku sa vopred ohlásila a keď prišla riadne s nimi komunikovala. O tom, že sa o babku chce starať jej dcéra sa dozvedeli, až keď prišlo predvolanie na súd. Príbuzní babky ju môžu kedykoľvek prísť navštíviť.

Dňa 4.4.2016 súd vykonal ohliadku aj v mieste bydliska navrhovateľky, aj v mieste bydliska O. N., pričom z ohliadky vyhotovil fotodokumentáciu.

Zo správy Obce N. D. Y.Y.C. zo dňa 13.4.2016 vyplýva, že obci nie je známy žiadny prípad porušenia občianskeho spolužitia O.D. N.. Jej správanie nebolo prerokované komisiou verejného poriadku. Zo správy Obce W. D. Y. zo dňa 12.4.2016 vyplýva, že O. T. nebola riešená komisiou verejného poriadku a nie sú im známe žiadne spory so spoluobčanmi.

Zástupca Okresnej prokuratúry navrhol ponechať opatrovankyňu v mieste jej doterajšieho bydliska.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

V zmysle § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

V danom prípade súd vo veci vyšetrenia zdravotného stavu opatrovankyne vo veci nariadil znalecké dokazovanie uznesením Okresného súdu Humenné č. 10Ps 14/2015 zo dňa 13.5.2015 a vypracovaním znaleckého posudku poveril MUDr. V. A., ktorý dňa 9.6.2015 predložil súdu znalecký posudok č. XX/XXXX. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že opatrovankyňa trpí nešpecifikovanou demenciou - ťažkého stupňa, že odporúča úplné pozbavenie spôsobilosti na právne úkony.

Na základe predloženého znaleckého posudku sú menovaný pozbavil spôsobilosti na právne úkony.

V zmysle § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

V zmysle § 189a) O.s.p. v rozhodnutí o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právnej úkony súd určí opatrovníka podľa § 192 tomu, kto bolo pozbavený spôsobilosti na právnej úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

V zmysle § 192 ods. 1, 2 O.s.p. súd je povinný postarať sa o to, aby bol ustanovený opatrovník osobám, ktoré ho podľa zákona musia mať.

V uznesení, ktorým súd ustanovuje opatrovníka, uvedie i rozsah opatrovníckych práv a povinností.

V danom prípade navrhovateľka sa návrhom domáhala, aby ju ustanovil súd za opatrovníčku a zároveň aj O. N. sa domáhala, byť opatrovníčkou menovanej. Súd vypočul obe účastníčky konania, svedkov, vykonal ohliadku v domácnosti oboch menovaných a zistil, že posledných viac ako 5 rokov sa o opatrovankyňu stará jej nevesta O. N., ktorá sa o ňu starala v čase, keď ešte žil jej manžel a svokor a to na základe rozhodnutia svokrovcov. V čase keď svokra ešte vnímala jej aj udelila generálnu plnú moc. Ošetrojúci lekár opatrovankyne potvrdil, že chodí osobne ako lekár na domáce návštevy opatrovankyne a nezistil žiadne zanedbanie starostlivosti o opatrovankyňu. Uviedol, že starostlivosť je výborná. Navrhovateľka žiadala, aby bola opatrovankyňou z dôvodu, aby mama dožila vo svojom rodinnom dome, kde by ju mohli navštevovať aj dve ďalšie dcéry. Ohliadkou bolo zistené, že obe účastníčky konania majú vytvorené vhodné podmienky pre osobnú starostlivosť, vrátenie sociálneho zariadenia a kúpeľne a taktiež boli obcami kde žijú hodnotené kladne. Podľa názoru súdu sú obe

spôsobilé postarať sa o opatrovankyňu. Nakoniec súd ustanovil za opatrovankyňu O. N. a to z dôvodu, že opatrovankyňa sa nachádza v jej domácnosti viac ako 5 rokov, je tam zvyknutá, starostlivosť je veľmi dobrá. Vzhľadom na vek opatrovankyne a na jej zdravotný stav nie je možné vylúčiť, že by sa zmena prostredia negatívne mohla dotknúť jej zdravotného stavu. Okrem toho O. N. sa o svokru stará viac ako 5 rokov, pozná jej potreby, ma zaužívaný denný režim a súd je toho názoru, že každá zmena by mohla na opatrovankyňu negatívne vplyvať. Táto nemohla vzhľadom na svoj zdravotný stav vyjadriť svoj názor.

Zo znaleckého posudku vyplýva, že menovaná nie je schopná pochopiť význam súdneho rozhodnutia, preto súd podľa § 189 ods. 2 O.s.p. rozhodol, že jej rozsudok nebude doručený.

O trovách konania rozhodol súd v zmysle ustanovení § 146 ods. 1 písm. a) a § 191 ods. 1 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na Krajský súd Prešov prostredníctvom tunajšieho súdu.

V podanom odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p. uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo proti uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§205a), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.